

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . 28.—
 za en mesec 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V Ljubljani od doma:
 Za celo leto naprej . . . 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejema mesečno . . 1.—70
 Sobota, izdaja
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna poltivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka: zabvalne, osmrtnice 100. :
 enostolpna poltivrsta po 18 vin.
 Poslano:
 enostolpna poltivrsta po 30 vin.
 Izbija vsak dan, izvemski se-
 delje in praznike, ob 5 uri pop.
 Redna letna priložna Vosni red.

Oredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III.
 Rokopisi se ne vračajo; nehranirana pisma se ne
 sprejemajo — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštno hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 128.

Današnja številka obsega 4 strani.

Koroški šolski sistem in Ebnerjeva šolska knjiga.

(Dopis iz Celovca.)

»Slovenski Narod« in gospod Dobernig uverjujeta zdaj javnost, da Ebnerjeva knjiga »Landeskunde von Kärnten« ni za Slovence žaljiva. Kakšno luč meče ta žalostna zadeva na slovensko »narodno-napredno« stranko, je »Slovenec« povedal včeraj; naj še mi nekaj dodenemo.

Dobernig je vzel to šolsko knjigo v »Tagespost« v zaščito. Da ne v dobri veri, dokazuje že to, da ni citiral iz Ebnerjeve knjige vsega, kar se tiče Slovencev, kakor trdi, ampak je izpustil, kar ne služi njegovemu namenu, n. pr. stavek: »Ein Sprichwort sagt: Wenn im Rosentale der Heiden nicht gedeiht, so müssen die Bewohner Brennsuppe essen und sich mit Kraut und Kartoffeln begnügen«. Dobernig ima dober nos in ve, zakaj je bilo treba to zamolčati. Ebnerjeva knjiga hoče s tem vzduditi v otrocih pojme, da so Slovenci beračji; le kar je nemško, je nobel, je bogato. Zato tudi knjiga trdi neresnico, da so delavci v Bistrici v Rožu, Borovljah, pa tudi v rudokopih in industriji v Podjuni zaposleni prebivalci povečini Nemci. In besedo »Landesbevölkerung« pri Ebnerju je Dobernig v »Tagespost« izpremenil v »Bevölkerung«, da bi odbil špico, ki hoče zadeti slovenske kmete, ne pa morda borovske nemškutarije!

Drugeče pa je s »Slovenskim Narodom«. Naroden škandal imenujemo to, kar je zagrešil ta list. Kaj takega bi bilo v vsakem drugem slovenskem listu nemogoče! »Slov. Narod« ne najde v celi knjigi nobenega zasramovanja slovenskega naroda. Zanj ni žaljivo, če se nas v oficialni šolski knjigi imenuje Windische, naše kraje pa »windische Gegend«, če se učijo iz te knjige otroci, da so Slovenci takorekoč berači, ki jedo le ajdove žgance in krompir, če pa slana ajda umori, pa imajo le še prežgano juho! Seveda »Slov. Narod« je menda s tako dušno hrano za šolarje zadovoljen, da morejo učitelji na različne načine ubijati tudi slovenskim šolarjem, da je nemško »nobel«, slovensko pa schiech.

Zlasti stavek na strani 44: »Das Vieh aus der windischen Gegend hat überhaupt keinen guten Ruf im Lande«. Noben izobražen Nemec, ki noče žaliti Slovencev, ne bo rabil besede windisch, in zato se tudi nikjer oficialno ne rabi kakor edino v tej knjigi. Učitelj Ebner si ni upal trdit direktno, da so »bindišarji« na slabem glasu v deželi. A doseči je hotel v otrocih ta svoj namen po ovinku in ga tudi doseza. Zato pa je zapisal to sodbo o živini iz bindišarskih krajev, dobro vedoč, da s tem ne bo udarjena živina, ampak slovensko ljudstvo, ker bo v otroško srce zasadil prepričanje o manjvrednih bindišarjih, pri katerih je celo živina na slabšem, nego pri Nemcih!

In kdor pozna nemškonacionalno učiteljstvo na Koroškem, kdor ve, kaj si to učiteljstvo ne dovoljuje vsega proti Slovincem, ker ve, da bo ostalo nekaznovano, ta ve, kako bo ta Ebnerjev stavek izrabljalo proti Slovincem. Zato zahtevamo: Ven s tem stavkom iz šolske knjige, ven s psovko die »Windischen«, ven z lažmi, ki so v tej knjigi!

»Slov. Narod« menda ne smatra za žaljivo, če se v knjigi trdi, da je cela Dravska dolina obljudena od Nemcev, da živijo Nemci severno od Drave, Slovenci pa južno od Drave, na Spod. Koroškem silijo Slovenci na več krajih čez Dravo proti severu, hoče reči, da preganjajo Nemce, da so Slovenci torej tisti »hecarji«, kakor jih imenujejo zunaj šole nemškonacionalni politiki. (Dringen vor — Dobernig je falzificiral v drängen vor, ker to bolje služi njegovemu namenu.) Od Beljaka naprej teče Drava vendar po samo slovenski zemlji, tudi severno od Drave, do Spod. Dravberga, torej kakor daleč teče Drava naprej proti jugu po Koroški, so severno od nje-

nih bregov že odnekaj naseljeni Slovenci, ki niso morda Nemcev izpodrinili. Ali »Slov. Narod« ne ve za slovenske občine ob Dravi, od Vernberga in Lipe in doli do Ojstrice pri Spod. Dravbergu?

Sicer pa slovenski delegaciji ni šlo samo za stavek iz Ebnerjeve knjige, v katerem je vsled slabega stenograma zamenjala besedo Vieh z besedo Volk. Šlo se ji je za zmisel, za namen tega stavka, za psovnanje z Windische, a šlo se ji je za knjige, ki so uvedene po koroških šolah in ki žalijo slovenski čut sploh. Delegacija je navedla le par drastičnih vzgledov! Navedimo jih še par!

Iz »Deutsches Lesebuch für allgemeine österreichische Volksschulen« od Frischa in Rudolfa se morajo tudi slovenski otroci učiti, še predno, so se v prvem letu že naučili ves abc, pri črki i tole berilo:

Ich bin ein Deutscher.

Ich spreche deutsch. Ich bin ein Deutscher. Meine Eltern und meine Geschwister sprechen auch die schöne deutsche Sprache. Wir sind Deutsche. Wir gehören zum großen deutschen Volke . . . Ich bin stolz, weil ich dem großen deutschen Volke angehöre.

In ker včasih pesem doseže, česar ni vstanu mrtvo berilo, zato se učijo slovenski otroci iz »Liederbuch für österreichische allgemeine Volksschulen« von Aug. Hilbrand to le krepko nemško budnico:

Stimmt an mit hellem, hohem Klang, stimmt an das Lied der Lieder, des Vaterlandes Hochgesang; das Waldtal hallt es wieder!

Zur Ahnentugend wir uns weihn, zum Schutze deiner Hütten; wir lieben deutsches Fröhlichsein und alte deutsche Sitten.

Und Sang und Klang soll himmeln mit Ungestüm sich reißen, und jeder echte deutsche Mann soll Freund und Bruder heißen.

Verodostojen somišljenik nam poroča, kako so na postaji Svetnavas v Rožu slovenski otroci pod učiteljevim vodstvom pri nekem izletu pred občinstvom, ki je stalo na postaji, prepevali na vse grlo to pesem. Ali je še čudno, da potem iz takih šol prihajajo nemškutarji? In vlada gleda vse to mirno? Ali ni to škandal brez primere?

Kaj šteje potem tista neprostovoljna pomota, zavoljo katere zdaj »Narod« z Dobernigom vred devlje v nič nastop delegacije S. L. S. v budgetnem odseku! Koroški smo poslancem S. L. S. hvaležni, da so se tako za naše pravice zavzeli in pričakujemo od tega vspeha. Ne bomo pa pozabili, kako hoče glasilo liberalne stranke vsled svoje strankarske zagrizenosti oslabiti to narodno akcijo.

Iz seje kranjskega deželnega odbora dne 9. februarja 1914.

Glede na članek v »Vijestih društva inženirjev« proti dež. zboru in dež. odboru se zahteva od organizacije inženirjev popolna remedura.

Na kmetijski šoli na Grmu se vpelje mlekarstvo z odjemanjem mleka iz novomeške okolice.

Zgradba rezervarja v Gor. Igu, občina Iskavas, se odda ponudniku Kunz v Mor. Hranicah.

Prošnja županstva v Lescah, da bi dežela plačala hiralske stroške v znesku čez 5000 K se odkloni, ker ni pojasneno, zakaj se je dotična oseba tiliko časa oskrbovala v zavodu.

Cesta Otavica—Goričavas se proglasi za javno gospodarsko pot.

Dermaštja, dež. poslanec; dr. Zbašnik Fr., podravnatelj dež. uradov; dr. Zajec Ivan, dež. odbornik; dr. Pogačnik Lovro, deželni tajnik.

2. Deželna komisija za prisilne delavnice. Član: Barbo Jožef Anton grof, dež. odbornik. Namestnik: dr. Zajec Ivan, dež. odbornik.

3. Deželna komisija za agrarske operacije. Član: dr. Lampe Evgen, dež. odbornik. Namestnika: Barbo Jožef Anton grof, dež. odbornik; dr. Pegan Vladislav, dež. odbornik.

4. Deželna komisija za odkup bere: dr. Lampe Evgen, dež. odbornik; dr. Triller Karel, dež. odbornik.

5. Deželna komisija za vinorejske zadeve: Barbo Jožef Anton grof, deželni odbornik.

6. Komisija za osuševanje barja. Administrativna zastopnika: dr. Šusteršič Ivan, deželni glavar; dr. Lampe Evgen, deželni odbornik. Tehnični zastopnik: Klinar Anton, dež. stavbni nadsvetnik.

7. Komisija za pogozdovanje Krasa. Član: dr. Pegan Vladislav, dež. odbornik. Namestnik: Drobnič Franc, dež. poslanec v Novi vasi pri Blokah.

8. Kmetijski svet na Dunaju. Član: Povše Franc, drž. in dež. poslanec. Namestnik: Barbo Jožef Anton grof, deželni odbornik.

9. Upravni svet Dolenjskih železnic: dr. Šusteršič Ivan, deželni glavar; Barbo Jožef Anton grof, deželni odbornik.

10. Upravni svet Vrhniske železnice: dr. Šusteršič Ivan, dež. glavar.

11. Upravni svet železnice Kranj—Tržič: dr. Šusteršič Ivan, dež. glavar; dr. Lampe Evgen, dež. odbornik.

12. Komisija za oskrbovanje realnega zaklada: dr. Zajec Ivan, dež. odbornik.

13. Kranjska podružnica društva avstrijskega srebrnega križa v pomoč vračajočim se rezervistom v Ljubljani: dr. Pegan Vladislav, dež. odbornik.

14. Deželna gasilska zveza: dr. Pegan Vladislav, dež. odbornik.

Občinski svet ljubljanski

je imel včeraj svojo redno sejo.

Župan dr. Tavčar je imenoval za overovatelja zapisnika svetnika Planinska in in Tomaža Novak. Omenjal je umrlega bivšega obč. svetnika Višnikarja, pri čemur so v znak sožalja vstali obč. svetniki s sedežev. — Podmaršal Kusmanek, ki je imenovan za poveljnika trdnjave v Premislju, je poslal županu pismo, v katerem zagotavlja, da bo Ljubljano ohranil v dobrem spominu in se zahvaljuje občini za naklonjenost pri njegovem dosedanjem službovanju. — Župan prebere dopis dež. odbora, v katerem se razveljavlja sklep obč. sveta glede 500 K za ferijalna potovanja licejskega učiteljstva, češ da občina še svojim zakonitim dolžnostim ne more ustreči. Zaradi zadnjega dostavka se je župan razburil in protestiral, da bi občina ne mogla izvrševati zakonite dolžnosti. — Župan je nadalje sporočil, da je dr. Fetič-Frankheim daroval povodom smrti svoje tašče 100 K za mestne uboge, neki neimenovan pa 50 K.

Nato se odobrita zapisnika zadnjih dveh sej.

Soglasno se je sklenilo na predlog dr. Trillerja, da se podeli vladnemu svetniku dr. Šlajmerju za zasluge na polju kirurgije častno meščanstvo. Dr. Šlajmer praznuje letos svojo 50-letnico.

Sprejelo se je v občinsko zvezo 136 prosilcev s 64 ženami in 183 otroci, odklonilo pa 33 prosilcev s 16 ženami in 61 otroci, ker še niso zadostili zahtevam domovinskega zakona. Nekaterim prosilcem se zagotovi sprejem v občinsko zvezo, ako si preskrbe avstrijsko državljanstvo.

Sprejme se nujni predlog dr. Tavčarja, naj se imenuje za bodoči mestni pogrebni zavod poseben upravni odbor 5 članov. V ta odbor so se izvolili: Mally, Kavčič, Bončar, Kregar, Thaler.

Odobril se je načrt regulativa za podpore brezposelnim delavcem iz občinskih sredstev. Ta regulativ določa med drugim, da dobi podporo v slučaju brezposel-

nosti oni delavec, ki je vsaj že eno leto v Ljubljani. Dobivati mora podporo od kake organizacije in občina doplača 50% k tej podpori. Vsakdo se mora zglasiti v kaki javni posredovalnici za delo. Za stavko in izpor se podpore ne plačujejo. Tozadevna društva, ki hočejo svojim članom preskrbeti v slučaju brezposelnosti podporo od občine, morajo voditi natančne sezname o brezposelnosti. Podpore ni smatrati za kako ubožnino. Izplačuje jo društvo, katerega jo občina povrne. — Obč. svetnik Kamilo Pammer ugovarja, da bi se dajala podpora samo organiziranim delavcem, ker bi se na ta način delavstvo naravnost sililo v socialno demokracijo. Po njegovem mnenju zaslužijo neorganizirani bolj podporo, ker neglede na druge skrbe za svoj napredek, vsled česar so tudi boljši delavci. — E. Kristan je ugovarjal predbacivanju, da bi se dajala zato podpora, da se razbremenijo organizacije. Te si le nakopljejo več dela na glavo. Ako se pa zahteva podpora za katerokoli podpiranje neorganiziranih brezposelnih, bi ne zadostovalo predlaganih 5000 K. — Iv. Štefe je povdarjal, da je bil regulativ sprejet v odseku soglasno. Če bi obveljalo Pammerjevo načelo, bi se občina preveč obremenila. Dobre strokovne organizacije same skrbe, da strokovno organizirani delavci kmalu dobe delo. Strankarstvo se s temi podporami ne bo pospeševalo; naj ustanovi tudi nemška stranka svojo organizacijo, pa bo te podpore tudi sama lahko preskrbljevala delavcem. Če bo pa magistrat kaj napačno ravnal, bomo drugo leto imeli priliko, da pri tej točki storimo, kar bo še treba popraviti.

Pritrdi se pravilom ljubljanskega društvene orkestra.

Glede razširjenja prog cestne električne železnice na Šiško in na Vič, se sklene, da občina tozadevni načrt pozdravlja in priporoča avstrijski družbi regulacijo cen in pasov.

Glede dopisa dež. vlade o prispevku mestne občine za ustanovitev nove župnije v Sp. Šiški se sklene odgovoriti, da občina ni v položaju kaj prispevati. — Mestni zastavljavnici se dovoli nov kredit do 10.000 K. — Zamenja se svet Franca in Brigite Souvan v svrhu regulacije Muzejskega trga z dvema parcelama ob bivšem vojaškem preskrbovališču.

Poročilo kanalizacijskega urada o stanju gradbe kanalov zbiralnikov se odobri in sprejme Pammerjev predlog, naj se poročilo vsake tri mesece obnovi.

Mestna voznja se odda za leta 1914, 1915 in 1916 ponudniku Kušarju, ki položi 10% varščine od vsote, ki jo je lani prejel. Cenejša ponudnika sta bila Stele in Vodnik. Ugovori pritožnikov glede regulacije trga Tabor se zavrnejo. — Odobri se poročilo kanalizacijskega urada glede določitve nivelov obrežij regulovane Ljubljaniče. — Ugodi se prošnji Kranjske hranilnice za opustitev Cesarja Avgusta ulice.

Župan nato prekine dnevni red, nakar interpelira svetnik Jeglič župana glede pobiranja smeti in ga prosi, naj preskrbi, da bi se pri tem poslu zvonilo.

Nato se seja zaključí.

Burna seja hrvaškega sabora.

Seja hrvaškega sabora dne 10. t. m. je bila jako viharna. Ko so razpravljali o postavi glodne na razbremenitev sodišč, je bila zbornica mirna, a ko se je razpravljalo o dveh Radičevih interpelacijah glede na deklaracijo hrvaške delegacije v Budimpešti, je izbruhnil vihar, ker je Radič ojstro napadel kolicijo. Poslanec Pribičević napravi medklic o razmerju posl. čr. Starčevića nasproti rajnemu voditelju Frankovcev do Franka. Dr. Starčević nato izjavi, da rajni dr. Frank ni bil nikdar njegov političen voditelj, hodil je z njim, dokler ni pričel dr. Frank mešetariti. Ko je pa uvidel, da je dr. Frank v službi barona Raucha in dunajske kamarile, se je dr. Frank odpovedal. Dr. Starčević se tudi zavaruje proti očitjanju, da bi bila kdaj njegova stranka na Dunaju ali v Budimpešti storila kake usluge. Na to dr. Starčevićovo opazko odgovori posl. Zatluka, da je res

leta 1907 pozval takratni ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle dr. Franka v Budimpešto, da mu poroča o smereh stranke prava. Dr. Starčević je to takrat odobril in je tudi dr. Frankovo poročilo vzel na znanje. Posl. Zatluka nato izjavi, da se je ob aneksiji stranki prava zagotovilo z gotove strani, da se Hrvaška z Bosno združi. Za to se je stranka prava tudi zavzela, a po aneksiji je bila ogoljufana. Ravno to, kar je stranka prava doživela, doživi tudi hrvaško-srbska koalicija. Hrvatom le obe-tajo, a kar obljubijo, ne drže. Med to raz-pravo so se izigrali viharni prizori in ostri spopadi med Starčevićevanci in Frankovci, kakor tudi med koalicijo in Frankovci.

Kranjski deželni zbor.

Seja dne 11. februarja 1913.

Deželni glavar otvori sejo ob pol 12. uri popoldne. Deželni glavar naznani med drugim, da se je bivši paznik Alojzij Bučar zoper disciplinarno razsodbo dež. odbora pritožil na deželni zbor. Ta zadeva mora pred personalni odsek, ki se pa zadnjič ni izvolil.

Dr. Lampe predlaga, naj se izvoli personalni odsek, obstoječ iz šestih članov. Se sprejme. Glavar odredi takoj volitev. Izvoljeni so: baron Lichtenberg, dr. Novak, Lovšin, Dimnik, dr. Zajec in Piber.

Došli sta zahtevi po izročitvi poslanec Turka in Vehovca. Se odkazuje imunitetnemu odseku.

Reforma deželnozbornskega volilnega reda.

Poslanci dr. Lampe in tovariši so glede preosnove deželnega in deželnozbornskega volilnega reda vložili danes v kranjskem deželnem zboru naslednji samostalni predlog:

Ker je deželni red in deželnozbornski volilni red tudi po reformi iz leta 1908 ostal v marsičem pomanjkljiv in nejasen, predlagajo podpisani:

Deželni zbor izvoli poseben odsek 10 članov, ki naj izdelava reformo deželnega reda in deželnega volilnega reda. Odsek predloži svoje poročilo tekom osmih dni. (Splošni bravo-klici v celi zbornici.)

Glavar odredi glasovanje o nujnosti in o predlogu, naj se izvoli v svrhu predlagane reforme odsek 10 članov, in prekine sejo, da se stranke o tem domenijo.

Pri volitvi se izvolijo v ta odsek: grof Barbo, Ribnikar, Jarc, dr. Pegan, Iv. Lavrenčič, Dermastja, dr. Zajec, dr. Lampe, dr. Eger in dr. Ravnihar.

Glavar naznani še nadaljne druge predloge in jih odkazuje tozadavnim odsekom. Poslanci S. L. S. so vložili celo vrsto novih samostalnih predlogov in interpelacij, katere pa moremo priobčiti vse še-le tekom prihodnjih dni.

Verifikacijska razprava.

Dr. Pegan poroča o poročilu deželnega odbora glede verifikacije deželnozbornskih mandatov in imenom verifikacijskega odseka predlaga: 1. Poslanci izvoljeni: a) v splošni skupini: Josip Turk, Mihael Dimnik, Ivan Piber, Evgen Jarc, Ivan Lavrenčič, Anton Kobi, dr. Vladislav Pegan, dr. Ivan Zajec, Ivan Hladnik, Franc Jaklič, Alojzij Mihelčič; b) v skupini kmetijskih obin: Dr. Ivan Šusteršič, Franc Povše, dr. Janez Krek, Franc Demšar, Ivan Zabret, Josip vitez Pogačnik, Franc Drobnič, Bogomir Perhavec, Josip Zorc, Franc Košak, Ivan Vehovec, dr. Evgen Lampe, Anton Lovšin, Karol Dermastja! c) iz skupine mest in trgov: Dr. Franc Novak, Josip Reinsler, dr. Ivan Tavčar, Adolf Ribnikar, Engelbert Gangl, dr. Vinko Gregorič, dr. Ferdinand Eger; č) iz trgovske in obrtne zbornice: Dr. Vladimir Ravnihar, Milan pl. Šuklje; d) iz skupine veleposestev: Oton baron Apfaltrern, Josip Anton grof Barbo, dr. Karel baron Born, Leopold baron Lichtenberg, Rudolf grof Margheri, Karol Mulley, Friderik baron Rechbach, Henrik pl. Schollmayer-Lichtenberg, Hugon Verjand knez Windischgrätz, Franc Galle se v zmi-slu § 45. deželnozbornskega volilnega reda potrdijo.

2. Poslanca skupine mest in trgov Josip Lavrenčič in Julij Mazelle se ne potrdita.

3. Izrek o potrditvi poslancev dr. Karola Trillerja in Karola Škulja se odloži.

K besedi se je oglasil dr. Lampe. Dr. Lampe: Naš deželni volilni red je zastarelo. Deželni zbor je sklenil, da imajo po njegovem mnenju voliti cele občine. Sodba državnega sodišča nas ne more v tem zmotiti, ker smo mi zakonodajalec, ki ima zakon interpretirati. (Odobravanje pri večini. — Ugovori pri narodno-napredni stranki.) Iz tega pa ne sledi, da bi imeli iz tega takoj izvajati konsekvence. Ko se je sedaj veljavni deželni red in deželnozbornski volilni red sklenil, se je izreklo, da je ta red pomanjkljiv.

Predlaga: Glasovanje o predlogu verifikacijskega odseka se odloži, dokler od-

sek za volilno reformo ne poda svojega poročila.

Poročevalec se pridruži. Predlog dr. Lampeta se soglasno sprejme.

Pride na vrsto nujni predlog dr. Kreka glede deželne posredovalnice za delo za obrtne in kmečke delavce.

Predlagatelj obširno utemeljuje potrebo takega zavoda zlasti glede na brezposelnost in izseljevanje, konča, da se pri nas nobena dobra stvar ne more spraviti v javnost, da ne bi prišli politični govnači, (veliko odobravanje pri večini — nemir pri manjšini — Bravo-klici!) da ne bi prišel črni polž, da je ne bi oslinil (ponovno odobravanje in ploskanje pri večini). Vsaj pri tej stvari upa, da bodo šli tisti, ki imajo smisla za napredek ljudstva, skupaj.

Nujnost se soglasno sprejme. Nujni predlog glede koroških razmer je predlagatelj dr. Tavčar umaknil. (Govor dr. Kreka objavimo prihodnjič.)

Glavar prekine sejo v svrhu konstitucije personalnega in volilnoreformnega odseka. Za načelnika personalnega odseka je izvoljen Piber, za načelnika volilnoreformnega odseka dr. Lampe, za podnačelnika grof Barbo.

Prihodnja seja se vrši v četrtek dne 19. t. m. ob 11. uri popoldne.

Slovensko gledališče.

Po dolgem času smo videli enkrat narodno igro, ki se je v celoti prav dobro igrala in ki je tudi sama kot igra izborna. Sicer ni literatura njena mati in je igra že precej stara, vendar je človek vesel, ko gre iz gledališča domov; tako kremenito poštena in preprosta, resnična in živa je njena snov. Dejanja nima bogve kaj, pisatelju Stroupežnickiju je samo na tem ležeče, da riše kmetijske močotce v njihovi trmi, samovoljnosti, hinavstvu, bahaštvu in v vseh tistih nuansah, ki jih vsebuje izrek našega Gorenjca: »Vem, da nimam prav, vendar ne odjenjam prej, dokler se »urtelec« ob tla ne vrže«. Od vseh narodnih iger, kar sem jih kdaj v svojem življenju videl in bral, ni nobena tako pripravna, kakor ravno »Naši bahači«, da se jo igra po celi slovenski domovini. Ker je igra tehnično lahko uprizorljiva in res krasna, zato bi bilo prav, ako bi si reprizo ogledali vsi voditelji naših izobraževalnih društev, da jo potem kot biser-vzor narodne igre igrajo vsepovsod. Borštnikov Repnik je kolosalna kreacija, premišljena do zadnje kretnje in poglobljena do sleherne besede. Njegov kmet je izrezan iz našega gorenjskega kmeta in izigran s toliko umetnostjo, da ne preostane človeku, ki ga gleda, drugega, kakor občudovanje. Dobovec je za Pečka, ki je še mlad, jako lepo rešena vloga, ki kaže ambicijo in talent. Sicer mu manjka še uglajenosti in vsestranske umerjenosti, vendar pa je njegova vloga v glavnih konturah zadeta in živi. Skrbineš kot Lipetov oče je imel krasno masko in igral prav lepo. Gromov Brezar je bil sicer malce patetičen, vobče pa je bil nad srednjo mero dober. Nekaj posebnega je bil Povhetov Kveder. Za Borštnikom najboljši, izdelan do zadnjega detajla in tako živa figura, da sem je bil prav vesel. Vseskozi umerjen in tipičen. Petan je bil pajac. — Od ženskih vlog naj omenim Juvanove Metko, ki je v celoti zadela dobro ribniški dialog in izigrala prav čedno svojo vlogo kot nippes-kreacijo mladega kmečkega dekleta. Bebastra Urška je težka vloga, ker je nevarnost, da se jo karikira. Gorjupova jo je zadela za umetnico dobro, za njo kot početnico izborna. Gorjupova je sploh izrecen gledališki talent in morda se ne motim, če trdim, da zadnja leta na našem odru nisem videl bolj nadarjenega igralca. Dobrovka je bila v rokah Bukšekove prav varna. Režija v celoti prav dobra, skupna igra velikih ansamblov prizorov za nas sijajna, pazilo se je na vsako malenkost in izdelalo z ljubeznijo vsak detajl. Samo pavze so bile malo dolge. Igra naj se ponavlja in naj najde pot iz Ljubljane do zadnje gorske vasi.

Govekarjev »Deseti brat« je napolnil gledališče, skoro ga je razprodal. Torej je le res, da ima »koza« pri nas še veliko besedo, a dobro bi le bilo, ako bi imel g. ravnatelj Borštnik še večjo, tako na primer, da bi Povhetu odločno zabranil »Bauernschreck-ove« in druge ekstempore, ki že dovolj nizki niveau igre še bolj ponižajo. Igralo se je v celoti prav dobro in naj javno konstatiram, da do letos na našem odru še sploh nisem nikdar videl iger, ki bi bile v celoti in v detajlu izdelane, kot se to opaža pod Borštnikovim vodstvom. Skrbineškov deseti brat mi je zelo ugajal do prizora, kjer umira, tam je zopet hreščal in ni bil naraven, v prvem in tretjem dejanju je pa posegel prav globoko v svojo in našo dušo. Danilov Dolef je fenomenalen, tako lep in zamišljen, tako izdelan in izbrušen, da sili tudi mislečega gledavca siloma za sabo. Od maske do umazanih čevljev, od timbra glasu do hoje — vse ena sama izklesana figura zapitega dobrovoljčka. Pečkov Piškav je bil neroden in niti za šablono ni zadostoval. Naj pri reprizi

igra Piškava Borštnik in naredil bo iz nje nekaj, kar ne bo vsakdanje. In Krjavelj-Povhe ali naj rečem Povhe-Krjavelj?! Brez zamere. Sedaj je bilo skoro dva meseca gledišče prazno in seveda galerija tudi. Povhe je veliko igral in bil veskozi dober in dostojen. Topot pa je bilo polno in Povhe je našel kontakt s sedeži od K 1.20 navzdol. Pri prvem nastopu v II. dejanju je bil resen in dober, od tu naprej pa je lezel vedno bolj v kože raznih klovnov, dokler ni postal vsaj zame cel »Schauspieler-schreck«. Njegov strah pred Piškavom je bila sijajna cirkuška atrakcija, njegov ekstempore na lovu po Gornikovem odhodu pa naravnost vreden svojih 5 K. Res je, da igra »Deseti brat« ni nič vredna, a boljša kot razne operete je le še, in to naj tudi Povhe upošteva. Drenovec Kvas je bil slab in neroden, neverjeten in jokav. Dobre volje pa igralcu ne odrekam, a za to vlogo ga hvaliti ne morem. Juvan je imel dve vlogi, kot čevljar je bil tako-tako, izboren pa kot Matevžek, kjer je kot epizoda segal prav pošteno v ospredje. Šestov Marijan je bil čeden, isto Gjorgjevičeve Manica. Vrhunčeva kot Franca je prav občuteno in ljubko pela. Pri igri je sodeloval orkester, pa kako!? Godala so še, a pihala so večkrat zahreščala vmes, ko jih ni bilo treba in pretila, da prevrnejo vse! O čistosti igranja niti ne govorim. Takt se je med odrom in orkestrom lovil slepe miši in se mnogokrat ni ujel. Instrumenti so prezgodaj ali prepozno nastopali. To mora biti pri reprizi drugače. Sicer pa, kaj bi se jezil! Prav vesel sem bil, da je le bilo gledišče to nedeljo popoldan in zvečer prav polno, in sicer tako polno, da so se pri prodaji ložnih sedežev dogodile zamenjave, in naj si je bilo polno tudi pri »Krjavljevi kozi«. A. R.

DEŽELNI ZBORI.

Nižjeavstrijski deželni zbor je sklenil dne 10. t. m. trimesečni začasni proračun. — Tirolski deželni poslanec Schraffl je izjavil, da če bodo v tirolskem deželnem zboru Italijani nadaljevali obstrukcijo, se v soboto deželni zbor odgodi. — Gališki dež. zbor bo 14. t. m. zboroval.

Dnevne novice.

+ **Uspeh liberalnega »narodnega delca«.** Nemški listi z velikim veseljem poročajo o dveh svojih zmagah. Pri občinskih volitvah v Šoštanj je zmagala nemčurska stranka v vseh treh razredih, v občini Vrhovdol (Bergerthal) pri Bembahu v mariborski okolici pa so si nemškutarji priborili dva razreda. Šoštanj je bil še pred nedavnim časom slovenski trg s Slovencem kot županom. A liberalni zgagarji so s svojo neumno politiko in skrajno slabim gospodarstvom so zapravili ta biser slovenske Šaleške doline — trg Šoštanj. In letos se Slovenci volilnega boja niti udeležili niso! Kaj je delal ob času volitev in priprav za iste dr. Mayer, ki ima drugod povsod svoj nos zraven? Kaj je storil dr. Kukovec, da bi prišlo Sloventvo v Šoštanju zopet do svoje volje? Dr. Mayer nič in dr. Kukovec tudi nič! In volitev v Vrhovdolu! Kdo odločuje tam, kdo hoče imeti v Vrhovdolu, Lembahu, Rušah in v sosednjih občinah ob Pohorju glavno besedo? Sentlenarški dr. Gorjšek, mariborski dr. Rosina, Robiči i. t. d. Ker imajo ti gospodje razna posestva v tej okolici, imajo tudi vpliv, katerega pa niso izrabili. Zakaj bi pa tudi moral liberallec svoje dragoceno življenje tvegati v tem hudem mrazu in agitirati za slovensko stranko! Ostalo sodbo pa prepuščamo bralcem.

+ **Slovenska liberalna kultura.** V večerajšnjem »Slov. Narodu« št. 32. stoji sledeče: »Svoje dni je bilo na Koroškem dosti živahno narodno življenje. Temu je naredila konec klerikalna politika, zanešana s Kranjskega in s podporo velikega lopova, nemškega škofa Kahna.« V notici »La furlana zmaguje nad tangom« pa piše cinično: »Papež je lahko zadovoljen, kajti še nikoli ni bil tako resnično popularen, kakor sedaj. Ni si zastoj ohranil v spominu veselih uric, ko je, še dijak ali mlad kaplan, polnoprse Furlanke sukal v brezskrbnem plesu. Njegov nasvet, naj se namesto tanga pleše ples la furlana, je vzbudil pozornost posebno po latinskem mestu.« To je torej milje v katerem živi slovenska liberalna stranka. Tako lažljivo, surovo in podlo bi ne pisali o cerkvenih dostojanstvenikih niti afriški divjaki! Naravnost škandal je, da ima slovenski narod tak list!

+ **Belokranjska železnica.** Iz Novoga mesta se poroča 6. t. m.: Kljub hudemu mrazu so se dela na črti Novo mesto—Laze zopet začela. Posebno se hiti z nadaljevanjem velikega železniškega nasipa na iztoku tukajšnjega kolodvo-ra med Krko in Kolodvorsko cesto. Ko se odstrani sneg, se bo odkopal del Kolodvorske ceste in matični popravil za nasip. Tudi dela za razširitev enega

dela Krkinega brega v svrhu zgradbe poti, ki bo vezala mesto z sosednimi kraji prečinske občine, so se zopet začela. Na kolodvoru samem so dovršena vodovodna dela za lokomotive. Sestavljanje velikega železnega mostu čez Krko se skoro brez prestanka nadaljuje; delali so celo ob mrazu 20° C pod ničlo. Most je domala gotov. Sklep med obema nabrežnima deloma se je posrečilo brez vsake nezgode. Upajo, da bo most koncem februarja popolnoma dovršen. Dovlačna železnica zopet prevaja material za nasipanje. Kljub vsemu prizadevanju podjetništva pa bo treba na 1. maj določeno otvoritev radi ovir, ki jih povzroča mraz, najbrže vsaj za en mesec odgoditi.

— **Zanimiva promocija.** C. kr. profesor Josip Jenko v Trstu bo v petek dne 13. t. m. ob 1. uri v slavnostni dvorani dunajskega vseučilišča promoviran za doktorja modroslovja. Pripomnimo, da je omenjeni gospod, ki je doma iz Cerkelj na Gorenjskem, vse svoje življenje znanstveno deloval. Že v gimnaziji je bil vedno najboljši dijak. Najslabši njegov red sploh je bil hvalevredno. Posvetil se je na to modroslovnim študijam, čeprav so mu profesorji in med temi zlasti naš rojak in učitelj umrlega prestolonaslednika Rudolfa dvornik svetnik dr. Čizman svetovali, da bi bilo boljše, da bi se poprijel prava, s katerim bi zelo lahko dosegel mesto univerzitetnega profesorja. Kot modroslovec se je naš današnji slavljenec vedno odlikoval. Napravil je v najkrajšem času izpite iz latinščine in slavistike kot glavnih predmetov in nemščine kot stranski. Najljubša mu je bila vedno zgodovina. S posebno vnemo se je zanimal za vzhodno rimsko cesarstvo, o katerem je spisal že več znanstvenih svetovno priznanih knjig v nemškem jeziku. Za rigorozno disertacijo si je izbral zanimivo tvarino: Konstantin Veliki kot vojak, državnik in kristjan, na podlagi kate-rega dela se mu je ponujala docentura na dunajskem vseučilišču. Slišimo, da misli to delo dati natisniti v nemškem in slovenskem jeziku. Novi g. doktor je že služboval na gimnazijah v Kranju, Ljubljani, Novem mestu in osem let v Seretu v Bukovini, kjer je bil eno leto tudi voditelj gimnazije. Sedaj poučuje g. profesor že drugo leto v Trstu na c. kr. državni gimnaziji slovensčino in čeprav je že v 30. letu svojega službovanja, izgleda še prav krepak in mladeniški ter hoče še naprej poučevati mladino. Dostaviti moramo, da jubilar govori in piše do 12 jezikov. Novemu doktorju in učenjaku izrekamo najiskrenejše čestitke.

— **Vzledno gospodarstvo!** Graški listi poročajo o 4 nemških štajerskih občinah, katerim se je dovolilo izredno zvišanje občinskih doklad. Te občine so: trg Obdach bo imel v bodoče 230%, občina Aigen v okraju Irdning 160%, občina Hirschegg-Piber v okraju Voitsberg 215% in občina Vrata (Fratzenberg) pri Cmureku 200% občinskih doklad.

— **Volilni boj v mariborski okolici.** Sedaj se vrši v 5 — 8 občinah mariborske okolice volilni boj. Naši so povsod na straži. Dne 10. t. m. so naši pristaši prvokrat naskočili staro nemškutarsko trdnjavo Razvanje blizu Maribora. Združili so na svoje kandidate veliko število glasov.

— **Nagla smrt.** Idrinja 10. febr. Paznik Matej Semut je šel danes zdrav in vesel na delo v rudnik. V zbiralnici je nadzoroval delovanje večina mladih rudarjev. Ni bil še eno uro v službi, kar omahne, pade na tla in mrtev obleži, iz ust mu je priteklo nekaj krvi. Letos je bil dopolnil 40. službeno leto, ter se nameraval umakniti v penzijo. Z vestnim in natančnim delom se je povsod brez kake skušnjee do ržjega državnega uslužbenca — paznika. Bil je blaga duša, vzor zadovoljnega in pridnega rudarja. N. v m. p!

— **Izlet v Sofijo** nameravajo hrvaški dijaki napraviti ob letošnjih velikonočnih počitnicah. Priprave so že v teku.

— **Zagorje na Pivki.** Izjava in poziv. »Slovenski Dom« je prinesel z dne 7. febr. t. l. dopis iz Zagorja, v katerem pravi Ivana Čopič s polnim svojim podpisom, da podpisani »ni hotel priti v hišo, ko je umrla mati od moža nagle smrti«. Z drugimi besedami: Podpisani je bil klican k bolniku, pa ni hotel priti. To je laž in grdo obrekovanje. Resnica je, da je dotična oseba bila mrtva najdena, najbrže zadeta od mrtvouda, resnica je, da je prišel njen sin Matija Čopič naznaniti samo smrt cerkovniku in v župnišče in da je podpisani šel pokropiti, kot po navadi, v hišo mrljčiča, kjer je ležal na odru. Klical pa duhovnika nobeden ni. Kdor nasprotno dokaže, dobi nagrado 100 kron. Zato pozivljem imenovano Ivano Čopič, naj svojo trditve dokaže in pride po kronce. — Iv. Baloh.

— **Kmetijska podružnica za ptujsko okolico** naznanja, da se bo v Ptuj v dvorani gospe Zupančičeve predaval dne 22. svečana o gozdarstvu in dne 1. sušca o združništvu. Začetek vsakokrat ob 9. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Sodalitas S. Cordis» za Koperski okraj** ima sestanke v četrtek dne 19. t. m. v Dekanih ob 10. uri zjutraj.

— Za »Slovenskega Gospodarja« smo dobili včeraj nekaj društvenih naznanil in poročil, torej prepozno za totedensko številko. Naznanila morajo biti vedno v ponedeljek dopoldne v Ljubljani.

— Nova slovenska šola v Istri. V St. Petru, občina Piran, je deželni šolski svet za Istro v seji dne 30. jan. 1914 zistimiziral slovensko ljudsko šolo. Po tolikem boju vendar enkrat slovenska ljudska šola.

— Za nadučitelja je imenovan učitelj Jožef Cencič pri sv. Roku ob Sotli.

— Potres. Z Rakeka smo do dobili poročilo: Nekako ob 1 uri 23 mi. ponoči nas je zbudil močan 2 sekundi trajajoč potres. Kake škode ni napravil.

— Odborova seja »Matice Slovenske« bo v petek, dne 13. t. m. ob 6. uri zvečer.

— Umrli je v Stranica h na Spod. Štajerskem posestnik in gostilničarka Uršula Slemenšek v starosti 82 let. Bila je velika dobrotnica cerkve in ubogih.

— Napovedbe za osebno dohodnino še ni treba sedaj vlagati, ampak še-le meseca marca.

— Smrtna nezgoda. Iz Škofje Loke poročajo: V soboto so se splasili konji posestnika Guzelja na cesti od postaje Trata proti Škofji Loki. Konji so se ustrašili tovrstnega avtomobila. Voz, naložen z českanami, se je prevrnil, voznika pa je vrglo ob zid. Dobil je tako hude poškodbe, da je umrl.

— Glavni dobiček državne loterije v znesku 200.000 K je zadel bivši župan v Nemški Bistrici na Štajerskem Franc Wagner, ki je zadnja leta ubožal in je bil sedaj uradnik pri grofu Palffyju v Stübingu.

— Velika vojaška in civilna smuška tekma v Bohinju. Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem priredi v nedeljo dne 15. t. m. interesantno smuško tekmo s sledečim vspeškom: 1. Vojaški patrolni tek, pri katerem tekmuje le moštvo 3. c. kr. kora. 2. Oficirska tekma, odprta le za častnikom 3. c. kr. kora. Prijavnina 3 K. Pet častnih daril. 3. Tekma kranjskih in primorskih smučarjev, odprta le civilnim vozačem. Prijavnina 3 K. Tri častna darila. Prijave se naj pisмено naznanijo do 14. t. m. na Tourist-Office, Ljubljana. Ako ne bodo snežne razmere dopuščale te prireditve, bode tekma na poznejši čas preložena in se bode to pravočasno po časopisih objavilo.

— Predpustno veselico priredi prstovoljno gasilno društvo Iška Loka — Matej na v nedeljo dne 15. febr. v Mateni v gostilni Ivana Paplerja. Na sporedu je tudi srečolov in šaljiva igra. Društvo vljudno vabi k udeležbi vsa okoličanska društva in prijatelje.

Ljubljanske novice.

lj Trnovsko prosvetno društvo priredi jutri, v četrtek, dne 12. t. m. zanimivo društveno predavanje v društveni sobi, Cerkevna ul. 11. Predava g. dr. Vinko Šarabon. Somišljeniki, pridite zanesljivo!

lj Šentpetersko prosvetno društvo ima jutri zvečer predavanje. Predava dr. Lovro Pogačnik.

lj Denuncijantje na delu. »Tagespост«, katere zveze z neko ultra narodno svobodomiselnostjo redakcijo v Ljubljani so znane, poročajo, da je bila v stanovanju g. dr. Ivana Oražna hišna preiskava in da so o njej razširjene različne govorice. List pa zlobno vso stvar zavija in podtika g. dr. Oražnu srbofilstvo. Današnji »Dan« pa poroča, da je vso stvar ovadila vojnemu ministru Kamila Theimer, in da je ovadila radi srbofilstva tudi podžupana g. dr. Trillerja in da je bil aretiran stotnik Auer, brat gospe dr. Oražne. Popravljamo v toliko, da je gospod Auer ulanski nadporočnik v Pardubicu — zaročen je s hčerko nekega generala — in da je vsled ovadbe Kamile Theimerjeve bil res aretiran in se je proti njemu uvedla preiskava in da je predvečernjim popoldne prišel v stanovanje g. dr. Oražna gospod preiskovalni sodnik z zapisnikarjem in z dvema detektivoma, kjer je preiskoval korespondenco gospe dr. Oražne, a ni samoobsebi umljivo nič sumljivega našel. Gospa dr. Oražen se ne nahaja v Ljubljani, marveč biva vsled svojega slabega zdravja v Dubrovniku. Gosp. dr. Oražen je vso zadevo izročil gosp. dr. Vodušku. V slučaju, da pride do tožbe, bo ovaditeljica tožena radi hudodelstva obrekovanja, ki se v slučaju, da je obtoženi kriv, kaznuje s težko ječo od enega do petih, v posebno obteževalnih okoliščinah pa tudi z ječo do desetih let. Zakaj da je bil tudi dr. Triller radi srbofilstva po isti osebi ovaden, si res ne moremo tolmačiti, kajti dr. Trillerju podtikavati srbofilstvo, je precej drzno. Vsekakor je cela zadeva, dasi tragična, psihološko res velezanimiva.

lj Zveza Orlov in Kranjska podzveza imata sejo jutri v četrtek točno ob 6. uri zvečer v posvetovalnici K. T. D., I. nadstr. Pridite vsi!

lj Overseško slavnost je slavil dne 9. februarja tukajšnji pešpolk št. 27 kot spomenico na bitko, pred 50 leti dobljeno med Avstrijci in Danci v Jutland. Velika dvorana Uniona je bila nabito polna moštva, in le temu blizu stoječih

krogov, dočim so to eminentno patriočno slavo na balkonu posetili s svojo navzočnostjo gg. deželni predsednik baron Schwarz, deželni glavar dr. Susteršič, deželni sodišča predsednik Elsner, dvorna svetnika grof Chorjanski in Kliment in še nebroj drugih honoracijonov. Jasno je, da so se slavja udeležili gg. oficirji belgijskega in ostalih polkov s svojimi damami. Spored je bil jako izbran; v sredini slavja so bile take skioptične slike, predstavljajoče prizore iz življenja našega ljubelega cesarja, h katerim je primerno govoril gospod major Walland. Narednik gospod Woveyda je z odra doli napil gospodu polkovniku Karlu Weberju, kateri napitnici se je odzvalo veselo moštvo z oficirji vred v navdušenem vzklikanju. Gospod polkovnik je kvitiral ovacijo z balkona doli s primerno zahvalo. Temu delu programa so sledili zbori pod vodstvom g. Ellmerja, nadalje točke polkovne godbe, razne telovadne vaje in druge zabavne točke. Posetniki so se zabavali izborni, kakor je to bila splošna sodba vseh, ki so se udeležili te patriočne slavnosti. — Nekaj pa moramo pibiti: Iz »Unfona« je do opoldne plapolala poleg cesarskih zastav tudi deželna trobojnica, ki je pa popoldne morala naenkrat izginiti. Ali se je patriočna slavnost morala združiti s takim nečuvanjem žaljenjem deželne zastave? To že ni več netaktnost, to je že predrzna provokacija.

lj Češka industrijska banka v kratkem v Ljubljani otvori podružnico.

lj Oni člani trgovskega gremija, ki imajo trgovske stike z Bosno in Hercegovino, dobe zaupna pojasnila v pisarni gremija trgovcev v Ljubljani v uradnih urah t. j. od 2.—4. ure popoldne.

lj Sprememba posesti. Posestvo (hiša z vrtom) v Slomškovi ulici št. 13, bivša last gospe Karoline Fabjančič je kupil g. Friderik Urbas, izdelovatelj kranjskih klobas za ceno 46.000 K.

lj Novo mesnico je otvoril v Kopitarjevi ulici (Mahrova hiša) mesarski mojster g. Milan Kozak. Prodaja prvovrstno meso po 1 K 60 vin., druge vrste po 1 K 40 vin., tretje vrste 1 K 20 vin.

lj Ljubljanska delniška plinarna. Od tukajšnje plinarne smo prejeli ta-le dopis: Zadnje dneve se stranke opravičeno pritožujejo, da plinova luč slabo gori, časih celo ugasne. Vzrok temu ni malomarnost ali nepazljivost plinarniških delavcev, marveč mraz. Vsled dolgotrajnega mraza je zemlja zamrznila doli do plinovod. cevi. V plinu nahajajoče se naftalinove in vodne pare v mrazu kondenzujejo in zamrznejo. Srež, ki se tvori v ceveh, zabranjuje plinu prehod. To se občuti v največji meri na Mestnem in Starem trgu, kjer se neposredno pod cevmi nahaja mnogo kanalov, skozi katere kroži mrzel zrak. Plinarna se trudi ta nedostatek odpraviti s tem, da spušča v cevi ksilolove pare, ki srež bolj ali manj razjedajo. Tudi mnogo plinomerov, ki proti mrazu niso zadosti zavarovani, je že zamrznilo. Ko mraz preneha, postanejo zopet normalne razmere.

lj Domača predpustna zabava bo v petek v hotelu Lloyd.

Z BALKANA.

Srbski brzojavni urad dementira ponovno poročila, da se namerava srbski prestolonaslednik poročiti. — Iz Skadra se poroča malo verjetna vest, da so odkrili v Črni gori zaroto ustanovljeno z namenom, da se dinastija odpravi in da so v Cetinju in v Črni gori nad 20 zarotnikov zaprli. — Iz Bukarešte, kjer biva sedaj grški ministrski predsednik Veniselos in grški prestolonaslednik, se poroča, da se zaroči rumunska princezinja Elizabeta z grškim prestolonaslednikom in da se zaroka proglasi meseca aprila, ko obiščeta grški kralj in kraljica Bukarešto. Grški prestolonaslednik je ostal en dan več v Bukareštu kakor je prvotno nameraval in se čez Budimpešto odpelje v Beograd. — »Corriere della sera« poroča, da odpotuje 13. t. m. en bataljon 3. pešpolka iz Messine v Albanijo.

Telefonska in brzojavna poročila.

VOJNO MINISTRSTVO ZA OMEJITEV DVOBOJA.

Dunaj. Vojni minister je izdal nova določila, katera dvoboj v armadi zelo omejujejo. Častne zadeve med častniki naj se poravnajo z obestranskim odpuščanjem. Poslopja kakor vojaške šole, telovadnice, šole za jahanje in druga vojaška poslopja so za dvoboj prepovedana.

TISZA ZOPET ODGOVARJA.

Budimpešta. V današnji seji zbornice je grof Tisza odgovarjal na interpelacije glede koncesije igralni banki.

SMRTNA KOSA.

Šibenik. Tu je danes ponoči umrl poveljnik tukajšnjega mornariškega okrožja kontreadmiral Hansa.

RAZREDNA LOTERIJA.

Dunaj. Pri današnjem žrebanju IV. razreda razredne loterije so zadele: 10.000 K številki 77.950 in 95.067; 5000 K št. 52.770, 60.745, 89.022, 91.446; 2000 K št. 14.361, 15.686, 35.436, 43.763, 46.011, 52.429, 90.686, 92.030, 94.887; 1000 K št. 1.086, 1.550, 8.456, 17.416, 19.422, 24.867, 31.750, 48.714, 52.059, 53.426, 57.905, 58.100, 66.283, 88.102, 91.300, 92.040.

VELIKA NESREČA PRI BADNU.

Dunaj. Na državni cesti pri Badnu je eksplodirala pri nekem avtomobilu posoda za bencin. Pri katastrofi je bilo navzočih 40 radovednih ljudi, več izmed njih je silno opečenih in težko ranjenih.

PRINC WIED NE OBIŠČE PAPEŽA.

Rim. Princ Wied ni šel k papežu v avdijenco. Avdijenca je odpadla zaradi tega, da bi se mohamedanci in pravoslavni Albanci zaradi tega vznemirjali. Pač pa je Wied konferiral z Merydel Waalom, papeževim tajnikom.

BUKAREŠKI DOGOVORI.

Pariz. »Petit Parisien« poroča, da se v Bukareštu med Rumunijo, Srbijo in Grčijo sicer ni sklenila formalna zveza, pač pa se je medsebojno razmerje teh držav potom dogovorov zelo tesno utrdilo. Rumunija je na podlagi tega Turčijo odločno opomnila, naj miruje, ker bi sicer Rumunija vmes posegala.

BULGARSKÉ PRIPRAVE.

Sofia. Vojni minister je s tajno odredbo ukazal vsem divizijskim poveljstvom, da pridržijo moštvo 36. in 37. razreda, ki bi imelo biti odpuščeno meseca marca, do novembra pod zastavo mi.

HOMERULE IN ANGLEŠKA.

London. V zbornici je govoril lord Kemberlein. Rekel je, da hiti Angleška proti meščanski vojski, ako se iz Homerula ne izloči provinca Ulster.

ŠVEDSKI KRALJ BOLAN?

Stokholm. Kralj se je podal na svoj grad Trockingham, da si odpočije od razburjenj zadnjih dni. Širijo se glasovi, da je kralj resno obolel. Od druge strani se čuje, da je vlada ugovarjala proti kraljevemu odgovoru na kmete. Kralj ji je odgovoril, da se sme svobodno izraziti, nakar je vlada demisionirala. Kralj si je izgovoril premislek.

DEMONSTRACIJE NA ŠVEDSKEM.

Stockholm. Včeraj so se v zadevi brambne reforme ponovile te demonstracije deloma za kralja, deloma proti njemu.

PRETEP V JAPONSKI ZBORNICI.

Množica vdrla v japonski parlament. Tokio. V japonski zborn. so se včeraj stepli poslanci vladne stranke z opozicijskimi poslanci. Opozicijski Ita so tako pretepli, da so ga morali nezavestnega nesti iz zbornice. Proti vladi se vodi hud boj. Ko je parlament z 205 proti 163 glasovom odklonil nezavestno vladi, je velikanska množica vdrla na dvorišče parlamenta. Vlada je v Tokiju mobilizirala 3000 policistov.

EVROPSKE NAVADE NA JAPONSKEM.

Tokio. Vsled odkritja velike korupcije v mornariškem ministru je prišlo do demonstracij množice pred uredništvom več listov. Množica je napadla policiste, 6 oseb je ranjenih, 150 zaprtih.

VOJSKA SUPRAGETK.

London. Med tem, ko je bilo ministstvo imelo sejo, so oblegale sufragetke hišo premijerja Asquitha. Prišlo je med njimi in policijo do prave vojske. Zaprli so sedem sufragetk.

STAVKE LONDONSKIH ŠOFERJEV.

London. 2500 šoferjev avtomobilne družbe v Londonu stavka. Stavko so začeli vsled tega, ker jim daje družba premalo bencina.

STRELI NA VLAK.

Veliki Varaždin. Na brzovlak Veliki Varaždin — Budimpešta so se oddali med potoma streli. Več šip je ubitih, oseba pa ni nobena ranjena.

VELIKODUŠEN MILIJONAR.

Newyork. Milijonar Karletti je zapustil v dobrodelne namene vsoto 10 milijonov dolarjev.

STAVKA STAVBINSKIH DELAVCEV.

London. Doslej stavka 50.000 stavbinskih delavcev v Londonu in po deželi. Tu-

di stavbinski delavci vladnih delavnic zahtevajo izboljšanje mezd.

Poročilo o slovensko hrvaškem katoliškem shodu v Ljubljani. Cena 4 K 60 vin., eleg. vez. 6 K.

Ta knjiga je najbolj živa priča moči in sile ter obsežnosti zadnjega katoliškega shoda. Krasi jo veliko število slik, predvsem pa 20 umetniških tabel, ki predočujejo najslovesnejše in najslikovitejše prizore katoliškega shoda. Knjiga prenaša vse referate in v njej je zbrano celo ogromno delo, katero je dovršil letošnji shod. Organizatorji te knjige ne bodo mogli pogrešati. Sme se reči, da je knjiga po vsebini in tehnični izvršitvi na višku tiskarske umetnosti. Dobi se v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani.

Priporočamo naslednje ravnokar izišle priporočljive knjige:

Fastenpredigten über die Ereignisse auf dem Ölberge, von P. Gerard Diessel. Cena K — 96.

Predigten des Hochwst. Herrn Dr. Augustin Egger, Bischof von St. Gallen. II. Band. Cena K 5.28.

Klug, Die ewigen Wege. Gedanken über das zweite Hauptstück des Katechismus. Cena K 2.16.

Mohr, Die Seele im Hergottswinkel. Sonntagsbüchlein für schlichte Leute. Cena K 2.40.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Mnenje gosp. dr. A. L e r c h a, fizika in primarija bolnišnice dobrotelnih bratov na

Dunaju.

Gosp. J. Serravallo

Trst.

Vaše železnato kina vino Serravallo se je rabilo z dobrim vspehom v bolnišnici in v privatni praksi v slučajih slabokrvnosti in konvalescence po pljučnici pleure in malarije.

Dr. A. Lerch.

Zahvala.

Za vse obilne dokaze iskrenega sočustvovanja povodom prerane smrti naše iskreno ljubljene matere, oziroma tašče, gospe

Apolonije Steiner

izrekamo tem potom svojo najtoplejšo zahvalo.

Prav posebno se pa zahvaljujemo preč. g. župniku Vrhovniku za tolažljive obiske tekom več let, vsem mnogobrojnim ostalim obiskovalcem tekom dolgotrajne bolezni, kakor tudi vsem udeležnikom žalnega spreveda. Vsem in vsakemu posebej: Iskrena hvala!

Ljubljana, 11. februarja 1914.

Žalujoči ostali.

Golsa

se da hitro odstraniti brez joda in medicinskega sredstvom, ki ga je izumil neki ozdravljenec sam. Obrnite se zaupno na kemični laboratorij PARACELSDUS STERNBERG, MORAVA Vprašanjem naj se priložita dve znamki. 1731

Baden pri Dunaju žvepleni vrelec Sanatorij Gutenbrunn in mestno zdravišče

Fizikal. dietetična zdravišča, solčne in zračne kopeli, Zdravnika-vodje: Dr. Otton pl. Aufschnaiter in ces. svet. dr. D. Podzhradsky. Prospekti zastoj.

URA z verižico za samo kron 2'20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, pošilja šlezjska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2'20, ter 3 letnim pismentim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 6.—, 5 kos. K 9.—. Pošilja proti povzetju

prusko - šlezjska izvozna tvrdka

A. Gelb, Krakow 340.

Za neugajajoče denar nazaj. 3734

Stanovanje

s 3 sobami na dvorišču se odda v Kolodvorski ul. št. 8.

Pri nakupu različnega manufakturnega blaga, se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & Skaberné,
Mestni trg 10

Na debelo in drobno!

obstoji od leta 1883.

izredno nizke cene!

4 dni! Največja senzacija sedanosti! 4 dni!
S fotografiranim aparatom na bojišču.

Krvavi, strašni in uničujoči boji med Bolgari in Grki. — Posneto v vrstah bojujočih se armad.

Danes 11.
Jutri 12.
Petek 13.
Eno uro
trajajoče
predstave
vsak dan
 ob 3., 4., 5.,
 6., 7., 8. in 9.

KINO
IDEAL

Nekaj glavnih prizorov: Infanterijskih krogej strel v prsi. — Strašne rane, ki jih povzročajo dum-dum krogeje. — Strel v stegna. — Strel v lakti. — Bajonetni ubodi. — Ranjenec, ki ga je ranilo 8 delov granate. — Del lobanje odstreljen. — Pogreb mrtvih. — Vojni grobovi. — Boj pri Džumaji. — Naskoki. — Šrapnelni ogenj. — Naskok kavalarije. — Artilerija strelja. Kako zadevajo šrapneli in granate.

— Radi velikih nabavnih stroškov zvišane cene. —

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 11. februarja 1914.

Pšenica za april 1914.	11 91
Pšenica za oktober 1914	10 87
Rž april 1914	9 05
Rž za oktober.	9 52
Oves april 1914	7 74
Oves za oktober	7 72
Koruza za maj 1914	6 70

Kurzne cene

dne 10. februarja 1914.

	K	h
Državne rente.		
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	84	15
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan—jul.)	84	10
4 2/3% avstr. velj. papir. renta febr.—avg.)	88	50
4 2/3% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	88	80
4% avstr. zlata renta. davk. prosta	107	55
4% avstr. kron. renta (marec—sept.)	84	70
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	84	65
4% ogr. renta v zlatu	102	40
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910.	83	15
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913.	91	—
Druge javne zadolžnice.		
4% kranjsko deželno posojilo iz l. 1888.	—	—
4 1/2% kranjsko dežel. melior. pos. iz l. 1911.	95	—
4 1/2% kranjske deželne banke	95	—
4% bosansko deželno posojilo	84	50
4% obveznice Rudolfa. železnice	87	—
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice dolnj. železnice	—	—
Srečke.		
4% drž. srečke iz l. 1860. po 500 gld. a. v.	1630	—
4% drž. srečke iz l. 1860. po 100 gld. a. v.	440	—
Državne srečke iz l. 1864. po 100 gld. a. v.	680	—
Državne srečke iz l. 1864. po 50 gld. a. v.	353	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870. po 100 gld.	273	—
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	282	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	243	—
Bazilika budimp. iz l. 1886. po 5 gld.	27	—
Ljubljanske srečke po 20 gld.	60	—
Rudeči križ avstr. iz l. 1882. po 10 gld.	51	—
Rudeči križ ogr. iz l. 1882. po 5 gld.	31	50
Rudeči križ ital. iz l. 1885. po 25 lir.	45	—
Joziv-srečke iz l. 1888.	15	—
Turške srečke	226	—
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888.	29	50
Akcije.		
Avstr. kreditni zavod	643	90
Avstro-ogrška banka	1948	—
Anglo-avstrijska banka	348	50
Dunajsko bančno društvo	538	25
Jadranska banka	424	—
Ljubljanska kreditna banka	407	—
Union banka	613	25
Zivnostenska banka	282	25
Avstrijski Lloyd	633	—
Državna železnica	717	25
Južna železnica	105	60
Alpina	827	—
Skoda	761	—
Valute.		
20 frankov	19	07
20 mark	23	49
Sterling	24	—
Rubelj	253	12

Vsa tozadevna poasnila se dobe tudi v podružnici c. kr. priv. avst. r. kred. zaveda v Ljubljani.

Naročajte „Slovenca“!
Stanovanji

v podprtiličju na solnčni legi z 2 in z 1 sobo ter z vsemi drugimi pritliklinami sta oddati za majevim terminom.
 Naslov pri upravnistvu tega lista pod št. 426.

Sprejemem 410

opravnika (majerja)

z družino, na moje planinsko posestvo, združeno z gostilno. Dotičnik naj bode vajej kmečkemu delu, goveji živini in konjem. Dober zaslužek zagotovljen. Ponudbe pod »Pridnost in treznost 440« na upravnistvo „Slovenca“.

Stanovanje

389 na Poljanah
 v novi vili Delavska ulica štef. 2 z 2 sobama in vsemi pritliklinami se odda za majev termin. Pojasnila daje lastnik Adolf Hauptmann, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Izdaja konzorcij „Slovenca“.

Vabilo
 k
občnemu zboru

moških članov pogrebnega društva „Marijine bratovščine“ v Ljubljani

kateri boe zboroval

v nedeljo dne 15. svečana 1914 dopoldne ob 10. uri v mal. dvorani „Mestnega doma“ na Franc Jožefovem trgu.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Čitanje zapisnika lanskega občnega zbora in tega odobritev.
3. Poročilo blagajnika in odobrenje letnih računov.
4. Poročilo preglednikov računov.
5. Volitev treh pregledovalcev računov.
6. Posamezni nasveti članov društva.

V Ljubljani, 22. januarja 1914.

K temu zborovanju vabi vse cenjene moške člane, da se ga polnoštevilno udeleže.

Društveni odbor pogrebnega društva „Marijine bratovščine“.

Modistinja in učenka

se sprejmeta. Pismene ponudbe iz prijaznosti na upravnistvo Slovenca pod »modistinja 427.«

Odda se mirni stranki lepo

stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritliklin v III. nadstr. za majev-termin. Več se izve v Židovški ul. št. 1, I. n.

Trgovski pomočnik

specerijske stroke, vojaščine prost, se sprejme pri tvrdki A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta. 443

Za Opatijo se išče

prodajalka

poštena moč. Nastop takoj. Ponudbe pod M. B. 442 na upravo „Slovenca“.

Boljša

kuharica

Išče službe pri kakšnem gospodu. Ponudbe naj se pošljejo pod št. 100 pošto ležeče, Ljubljana. 441

Elegantno stanovanje

na solnčni legi s 4 sobami, poselsko in kopalno sobo in vsemi drugimi pritliklinami, opremljeno z vsem komfortom se da z majem v najem.

Naslov se poizve v upravnistvu tega lista pod št. 425.

Pozor trgovci in začetniki!

V bližini Ljubljane oddam dobro vpeljano trgovino z mešanim blagom. Trgovina se nahaja na glavni cesti na najbolj prometnem kraju. Ker je v trgovini bodočnost zasigurjena, se vsled tega oziram samo na dobre in resne kompetente. Pogoji so z lo ugodni. Lahko oddam tudi celo hišo z gostilno po zelo nizki ceni v na em. Cenjene ponudbe naj se pošilja na upravnistvo „Slovenca“ pod »Dober gospodar 444.«

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

Podružnica ljubljanske kreditne banke v Celju,
Posojilnica v Celju

naznanjajo,

da bodo obrestovale hranilne vloge na hranilne knjižice za sedaj po

4 1/2 0/0

od dne vloge do dne vzdiga na podlagi skupnega dogovora.

Šivilje za slamnike

Müller & Vörrle nasl. tovarna slamnikov v Monakovem, iščeta za takoj 10 izurjenih šivilj za slamnike. Najvišja akordna plača. Vožnja tja in nazaj se povrne. Prijazne prijave sprejema g. Ernest Jurjak v hotelu »Pri sloncu, Ljubljana.

Nogavice in druge pletenine, dalje prilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v

specijalni trgovini

A. & E. Skaberné

Velika izbira!

Mestni trg 10

Solidna postrežba!

Tovarniška zaloga za alpske de-žele v Ljubljani; pisarna Albert Pečevnik.

Drgnite in možite malo boljše, poslužite se

Erdal
 Kreme za čevlje

SANATORIUM EMONA
 ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
 POROĐIŠNICA
 LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
 ŠEF-ZDRAVNIK: PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

Izprašani optik
Fr. P. Zajec, Ljubljana
 Stari trg št. 9 1135 1

Očala in ščipalniki natančno po zdravniških in znanstvenih predpisih. Velika zaloga toplotmerov barometrov, vsakovrstnih daljnogledov itd. itd. Moderno urejena delavnica z električnim obratom. Ceniki brezplačno!

Najfinejše, zajamčeno naravno, iz pasterizirane smetane izdelano

pristni, čisti, planinsko cvetlični

MILK SIR

Emendolski, Groyski, Tilsitski, Edamski, Roquefort, Trapisten, Gorgonsola.

Nadalje skuto, jajca, kuhano maslo in maslo za kuhanje, pošilja vsak čas po najnižjih dnevnih cenah in poljubnih množinah zveza kranjskih mlekarn „MLEKARSKA ZVEZA“ v Ljubljani, Kranjsko. 3742

Proda se nov Mayerjev

Konverzacijski leksikon

6 knjig, zadnja izdaja. Cena K 100. — Naslov pove upravnistvo tega lista pod št. 434.

Karol Siškovič, Črnikal, Istra, sprejme

kočijaža

starega 24. do 40 let in neoženjenega, za dovažanje blaga s kolodvora v prodajalno itd. Plača po dogovoru. 400

Kupim

malo hišo

z upeljano trgovino z mešanim blagom na prometnem kraju v mestu Ljubljana ali v predmestju. Naslov se poizve pri upravi „Slovenca“ pod št. 1600/366.

IVAN KACIN,
 LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 51.
 Prva slovenska izdelovalnica
harmonijev

po amer. sist. Izdelujejo se vsake vrste harmoniji za cerkve, šole, pevška društva, zasebnike. Sprejemajo se popravila starih harmonijev, uglaševanje, zamenjava. Dobijo se tudi posamezni kosi. Za 300 kron se že dobi lep Salon-harmonij z 10 registri. Zahtevajte cenik. Plačila tudi na obroke.